

Kultur / **Bøger**

»Vi har brug for en revolution«

Foto: Robin Skjoldborg

ANMELDELSE / 06.07.17

Lone Aburas har det »ok marxistisk for tiden« i sit seneste lille, men stærke værk, hvor hun tager pulsen på sig selv og på verdens helbred.

Noa Kjærsgaard Hansen

Lone Aburas' seneste bog *Det er et jeg der taler (Regnskabets time)* er lige så kontant som den er kort. Halvdelen af bogens 45 sider er dekoreret med Mo Maja Moesgaards simple, men elegante streg, hvor man, som når man bladrer hurtigt gennem en blok med små tegninger, fornemmer et par subtile symbolske narrativer i stop-motion format, der består af gestikuleringer, opskrivninger af navne på en væg og aftagning af en hættetrøje. Som hun indleder bogen: »Så lad mig starte forfra og forklare, hvorfor huden ikke er en accessory, lad os bare sige en hættetrøje, man kan tage af og på.«

Fortællingen i de små tyve siders prosa-monolog er også subtil, hvis overhovedet eksisterende. I så fald handler den om samfundets deroute. I en mere eller mindre uafbrudt strøm følger man en stemme, et jeg der taler, et jeg med en masse frustrationer. Frustrationer over at have en anden hudfarve, frustrationer over andres forsøg på empati, frustrationer over alligevel at være privilegeret, frustrationer over politikere, A-kasser og Nazi-trøjer, frustrationer over frustrationerne. Moesgaards tegninger visualiserer frustrationerne, så de ikke blot er alles, men så de knyttes til en krop, til Lone Aburas.

For Aburas er der noget paradoksalt ved overhovedet at skrive denne bog, der er noget »perverteret ved at sidde her og tænke SÅ meget over *det poetiske overskud og eksperimenterne, at være et sansende jeg i verdenen*, når jeg alligevel ikke kan gøre det politiske poetisk.« Det er ikke et jeg, der hæver sig over moral, og det er heller ikke et jeg, der for alvor er i stand til at gøre noget selv. Det ved jeget godt og bemærkningerne, der knytter sig til denne utilstrækkelighed er selvfølgelig ærlige og rigtige, men devaluerer også den ellers så rammende og rungende kritik af alt fra håndtering af flygtningekrise til forfattermiljø en smule.

En anke jeg desuden havde ved første læsning, men som blev gjort til skamme ved de efterfølgende læsninger, var tekstens tendens til blot at være et anfald af vrede, der ville være præsent for en stund, for derefter at fordampe lige så stille. Men teksten løfter sig ud over Facebook-opdateringens format ved at være håndgribelig, materialiseret i en bog. Den forsvinder ikke i en strøm af stemmer, men taler for sig. Den fungerer, fordi den er koncentreret og står fast. Som hun udtalte i et interview med Berlingske, er det ikke fordi hun konstant går rundt og er vred, det er snarere en slags kontrolleret ophobning af den vrede, som manifesterer sig ved at være et, ja, *sansende* (men frustreret) *jeg i verden*. Det er dog et koncentrat, der er så stærkt brygget, at det holder ved.

Genren betegnes agitprop; et ord, der under Sovjettiden betegnede et forsøg på at få et budskab ud til masserne via kunst og kultur. Sådan kan Aburas' bog også virke. Hun har i hvert fald et budskab til folket. Folket er dog ikke en uniform størrelse, men består af en række forskellige I'er og du'er, der tales til i både desperation, afmagt og i vrede. Modsat den sovjetiske agitprop, kan man heller ikke koge Aburas' budskaber ned til letforståelige paroler om, hvordan verden er i stykker og hvordan den proletariske revolution er den eneste løsning. Det er mangesidet, komplekst og nogle gange forståeligt forvirrende budskab – selv for jeget – som tager udgangspunkt i en individuel erfaring, der både rummer frustrationer over oplevelser som minoritet, og frustrationer over stadig at være privilegeret nok til at sidde med sin MacBook, som her, i min favoritsætning:

»Vi kunne alle sammen få hjælp af en krisepsykolog efter Kirkerydningen og for at have været tæt på traumatiserede flygtninge, og så gik vi hjem til vores fælleskøkkener og forældrekøb og skrev romaner og søgte ind på videregående uddannelser og kunstakademier og det siger jeg ikke for at hænge nogen ud, men vi har brug for en revolution.«

Der er ikke en marxistisk bevidsthed om, hvad revolutionen skal indebære og ende med, men en vrede, der langsomt er blevet bygget op og udmunder i blandt andet dette behov for en revolution – bare *en eller anden* revolution.

På samme måde som Aburas' jeg til tider finder sit eget udbrud perverteret, er der også noget paradoksalt ved overhovedet at skulle anmelde denne bog. Det skriver jeg ikke for at skabe rygdækning, jeg skriver det, fordi hun skriver det. Hun vil ikke være en *præmieperker*. Som læseren erfarer, har hun allerede skrevet en bog, der

»fik en pris og nogle nomineringer og derfor er en del af en røvsyg historik, hvor ikke-hvide forfattere hædres og modtager priser, hver gang vi skriver noget selvoplevet og autobiografisk fra et hårdt miljø, fordi det åbenbart virker autentisk og overbevisende på priskomiteer, at *Indvandrerer* for en gangs skyld ikke er det etniske sidekick til en eller anden kriminalbetjent eller er nogens kioskmænd eller grønthandler.«

Aburas' tekst prøver at gøre status for tidligere værker, for omverden og for alle de ting, som vi ikke kan holde ud at tænke på, men som vi død og pine bliver nødt til at forholde os til. At den bliver sat ind i en kanon af vrede kvindelige stemmer virker derfor også forceret og forfejlet. På samme måde som hvis den fik hæder for at være en minoritetsstemme. Den er vred på sin egen valkunudbrudsagtige måde, en reflekteret galle, der ikke vil og ikke kan sættes i bås hverken på baggrund af køn eller hudfarve.

Den er til gengæld også vred på en helt anderledes måde end Aburas' hidtidige forfatterskab. Modsat *Politisk roman* (2013), hvor kritikken af integrationspolitikken ligger subtilt gemt under fiktionen, og hvor man derfor kan undgå at forholde sig direkte til den, er der i denne bog ikke megen nåde at hente. Man konfronteres som læser med en række påstande, som man afhængigt af ståsted kan være både enige og uenige i – og så alligevel; at de præsenteres med en sådan sproglig intensitet, at alle andre mulige sandheder umuliggøres, er fascinerende nok i sig selv til at rydde al tvivl. Især er det dog efter den lidt halvlunkne *Det kommer til at ske* (2016) rart med dette ulvepust, som måske nok er et pust fra en enkeltstående forfatterskabsuly, men som stadig vil kunne vælte (og forhåbentlig vælter) selv de mest solide murstenshuse. Hvad enten disse huse så gemmer på politikere, forfattere, racister eller studerende med forældrekøb.

FAKTA

Lone Aburas

Det er et jeg der taler
(*Regnskabet's time*)

Gyldendal

45 sider, 100 kr.